

Õpipoisist meistriini

Neli prantsuse kunstikoolituse läbiteinut, nende hulgas üks eestlane, on hõivanud vabariigi prestiihseimad näitusesaalid ülistamaks loova koostöö ja kogemuste vahetamise kiiduväärset algatust kunsti näitamise, mis teel õpipoisi staatusest meistri omani.

Prantsuse kaasaegne kunstielu on nigelavõitu, aga nõnda kipub see mujalgi olema. Pariis kunstilinnana pakub rahvusvaheliste kuulsuste kõrval järjekindlalt prantsuse enda klassikat Cezanne'ist Soulages'ini, püüdes virgutada oma kadunud hiilgust ja kunstinägemise eripära. Viimase sõja järel, ja eriti hilinenud kontseptualismi buumiga 1980. aastatel, on see aga pinna jalge alt kaotanud. Püüdlus mahutada prantsuse identiteet maailma kunsti konteksti on endiselt aktuaalne: Joseph Beuysi Pariisi ja tema prantsuse kaasaegse Yves Kleini Düsseldorfil paralleelnäitused olid selle üheks kõnekaks näiteks. Kleini uusrealismiks kvalifitseeri-

KUNST

Näitus "Paris - Tallinn" Tallinna Kunstihoones

tud kontseptualism ja pisut hilisem Support Surface'i liikumine, mis väärtustas traditsiooniliste kunstivahendite tundlikustamist, on oluliselt mõjutanud ka praegu Tallinnas esinejaid. Nn "maalilise maali" võimaluste taaselustamise ülipopulaarsed katsed ladina maailmas peegelduvad nii **Bruno Eble**, **Olivier Laly** kui ka **Urmo Rausi** töödes. Käsitööd eirav ja intellektuaalseid assotsiatsioone eelistav **Laurent Marissal** jääb oma kohati leidlike ruumifantaasiatega üksikuks. Mängulisus, mis lisaks jõudu kontseptuaalseile pretensioonidele, on minimaalne ega leevenda tema tööde igavavõitu puritaanlust.

Nõnda kannabki väljapaneku kogumuljet prantsuse "hea maitse esteetika", see, mis modernismi

hiilgeaegadel kõneles paljast formalismist rohkem ja mis tänapäeval nõuaks uusi lisadimensioone selleks, et taas kuuldavaks muudada. Viimaste poolest pole kõne all olev näitus just eriti helde, ja kuulus gallialik ihulikku ning vaimset ühitav sensuaalsus, läbi meelte – nägemise ja nahatundlikkuse – vaatajat mõjutav teos kipub laialivalgavaks estetismiks. Bruno Eble kuldlehele maalitudoloogilised visioonid sarnanevad liialt tuima järjekindlusega üksteisele ega suuda sellisena materjali eripära võimendada, Olivier Laly maalid murravad dekoratiivsusel välja enamasti vaid suureks paisutatud mõõtmete abil...

Prantsuse paljumahutava ja rikka ilu mõiste päästab Urmo Raus, kelle akrüülpildid on nii kvaliteedilt kui ka töömahukuselt arvestatavaimad. Isegi kui nad puhuti Cy Twomblyd või Tapiex'i meenutavad, on lõuendi tekstuur erakordselt rikas ja tundlik ning joone puhtus graafikas kohati imetusväärne. Nõnda ei

Tiit Bleat

TÖÖMAHUKAS PINNATÖÖTLUS: Urmo Raus "Nimeta", 1996.

hääbene Rausi ilus maal ja graafika prantsusepäraselt head maitset, vaid sõandab selle eeliseid kuulutada. "Usklikum kui paavst ise,s" ütlevad prantslased kellestki, kes kipub usinusega üle soolama. Antud juhul maitsestab Raus näituse lahjavõitu kogumulje kenasti

ära. Oma rahvusvahelise prantsusepäraga.

TAMARA LUUK

Näitus on Kunstihoones lahti 25. augustini.